

V Ostravě 29.9.2020

Oponentský posudek habilitační práce

Uchazeč: MUDr. Radek Kaiser, Ph.D.

Fakulta: 1. Lékařská fakulta, Univerzita Karlova v Praze

Habilitační obor: Neurochirurgie

Pracoviště uchazeče: Neurochirurgická a neuroonkologická klinika 1.LF UK a Ústřední vojenská nemocnice Praha

Téma habilitační práce:

Lumbosakrální diskopatie

Oponent:

doc. MUDr. Radim Lipina, Ph.D.

Neurochirurgická klinika FN Ostrava

Lékařská fakulta Ostravské univerzity

Text posudku:

Autor se ve své práci věnuje lumbosakrálním diskopatiím. Z dnešního pohledu se jedná o téma velmi aktuální, incidence nemocných s vertebrogenními obtížemi rok od roku narůstá a spolu s ním i počet

operovaných pacientů. Autor se zaměřuje na 3 témata. Jako první se jedná o problematiku syndromu caudae equinae z pohledu neurochirurga. Dalším tématem jsou chronické diskopatie a dále pak téma z neaktuálnějších a to je ekonomický a psychologický dopad zrušení elektivních páteřních výkonů.

Habilitační práce je zpracována na 51 stranách, poté následuje 7 příloh, které obsahují autorovy odborné články na daná témata. Práce obsahuje 18 obrázků a 2 tabulky. Po poděkování a úvodu se autor zaměřuje na morfologii a fyziologii meziobratlové ploténky a na její věkem podmíněné změny. Součástí jsou i klasifikační schémata, která charakterizují změny jednak na meziobratlové ploténce, jednak na přilehlých obratlových tělech. Poté následuje teoretická část věnující se symptomatickému výhřezu ploténky. Po kapitole, která se věnuje inervaci dolních močových cest, anorekta a pohlavních orgánů, následuje diagnostika syndromu kaudy a jednotlivé typy syndromu kaudy s doporučením k načasování dekomprese. Následuje diskuze, ve které autor podrobně rozebírá radiologickou diagnostiku, rizikové faktory, načasování dekomprese a chronické a psychosociální aspekty léčby chronických následků syndromu kaudy. Poté autor diskutuje chronické diskopatie a ekonomický a psychosociální dopad zrušení elektivních páteřních výkonů. Následuje závěr, výčet literatury a přílohy, které obsahují autorovy odborné publikace.

Nejrozsáhlejší část diskuze je věnována syndromu caudae equinae. Včasná diagnostika a léčba má zásadní vliv na outcome pacienta. Autor tak klade důraz na co možná časnou diagnostiku i při nerozvinutých typických příznacích kaudy. Uvádí klasifikační schéma rozdělení syndromu od nejlehčího, který zahrnuje oboustrannou radikulopatii bez -anebo s parestesemi perinea- CESS, přes střední stupeň, u kterého zaznamenáváme perianogenitální hypesthesii s obtížnou inicializací mikčního děje, který je znám pod pojmem incipientní kauda -CESI, až po typické příznaky syndromu kaudy-CESR. Autor podporuje akutní operační řešení už i při tzv. CESS, tj. při počátečních příznacích. Klade důraz na to, aby byla operace prováděna pokud možno zkušeným chirurgem, neboť persistující stenóza event. residuální sekvestr vede k přetrvávání nebo prohloubení klinických

příznaků a při následné operační revizi může dojít k poškození nervových struktur s trvalým postižením neurologických funkcí. Ve shrnutí konstatuje, že operace u pacientů s CES nemusí být provedena ihned, zejména pokud není přítomen zkušený chirurg, ale odloženě, nejpozději však do 24 hod.

Nejčastější příčinou syndromu caudae equinae je centrální výhřez meziobratlové ploténky, který může být potencován sekundární stenózou páteřního kanálu. Zde vysoce oceňuji práci autora při měření rozměrů páteřního kanálu a vyhřezlého disku na MR pomocí CSA (crosssectional area). Jak sám autor uvádí jedná se sice o retrospektivní studii ovlivněnou několika limity, ale i přes tyto skutečnosti jsou její závěry cenné a v budoucnosti při úpravě vstupních parametrů mohou přinést určitou možnost predikce vzniku syndromu kaudy.

Chronické bolesti zad mají v populaci narůstající tendenci. Jejich léčba je velmi svízelná s nejistými výsledky a ve velké míře je zde prostor pro konzervativní postupy. Při přetrvávání obtíží se otevírá prostor pro chirurgickou léčbu a to zejména pro tzv. fúzní operace. Pro indikaci k operačnímu řešení je nezbytná kvalitně vedená konzervativní léčba, ale i důkladná diagnostika. Autor diskutuje i vliv bakterie *Propionibacterium acnes*, jejíž úloha je diskutována i při vzniku výhřezu meziobratlové ploténky, na rozvoj degenerace meziobratlové ploténky. Podrobně rozebírá i diagnostiku degenerativních změn v oblasti LS páteře nejen provedením MR, ale i NAF-PET/CT a Tc-HDP-SPECT/CT.

Dopad zrušení elektivních výkonů v době pandemie nelze ještě signifikantně hodnotit. Mnohé spondylochirurgické výkony, zejména ty, které řeší bolest zad bez neurologického deficitu, jsou odložitelné z hlediska medicínského, ale je třeba si uvědomit, že mohou mít negativní psychické a sociální dopady na běžný život pacienta. Ve sledovaném autorově souboru, i když není statisticky významný se tyto faktory projevují.

Cíle studie jsou v práci jasně definovány, výsledky jsou zpracovány srozumitelně a v závěru podrobeny adekvátní diskuzi.

Práce má dobrou jazykovou úroveň s minimálním počtem gramatických chyb, obrázky a grafy jsou zpracovány standartním způsobem. Pro lepší orientaci v textu bych uvítal seznam zkratk.

V souvislosti s tématem habilitační práce bych měl na autora tyto dotazy:

1. Zvažujete pokračování měření příčného průměru páteřního kanálu a výřezu disku na MRI? Budete pokračovat prospektivní studií? Jak chcete případně nastavit vstupní data?
2. Při operacích degenerativního onemocnění disku užíváte metodu zadní stabilizace a TLIF. Jakou máte fusion rate při užití náhrady přístupem TLIF? Zvažujte i užití jiných přístupů- XLIF, ALIF?
3. Máte zkušenost, že u pacientů s akutizací neurologického postižení s jednoznačnou indikací k akutní operaci, převládá strach z nákazy nad indikací k operaci ?

Závěr:

Uchazeč prokázal v habilitační práci detailní znalost problematiky lumbosakrální diskopatie, analýzu literatury a zhodnocení vlastního souboru.

Práce je původní, zpracované téma je aktuální a celkově práci hodnotím jako významnou, přinášející nové vědecké poznatky.

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
LÉKAŘSKÁ FAKULTA

Habilitační práce uchazeče tak odpovídá svým rozsahem a obsahem nárokům kladeným na habilitační práci dle § 72 odstavce 3 Zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb .

Doporučuji vědecké radě 1. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze přijetí habilitační práce v předložené formě a na jejím základě doporučuji MUDr. Radku Kaiserovi, Ph.D. udělit titul docent pro obor neurochirurgie.

doc. MUDr. Radim Lipina, Ph.D.

Neurochirurgická klinika FN Ostrava

Lékařská fakulta Ostravské univerzity

FAKULTNÍ M... AVA
doc. MUDr. ... D.
přednosta n... niky
17. listopadu 1790, 708 52 Ostrava-Poruba